

USTAWA

z dnia 28 lipca 1983 r.

o podatku od spadków i darowizn.

Rozdział 1

Przedmiot opodatkowania.

Art. 1. 1. Podatkowi od spadków i darowizn, zwanemu dalej „podatkiem”, podlega nabycie własności rzeczy znajdujących się w kraju i praw majątkowych wykonywanych w kraju, w drodze spadku lub darowizny, przez osoby fizyczne i osoby prawne nie będące jednostkami gospodarki uspołecznionej.

2. Podatkowi podlega również nabycie praw do wkładu oszczędnościowego na podstawie dyspozycji wkładcy na wypadek jego śmierci oraz nabycie własności rzeczy przez zasiedzenie.

Art. 2. Nabycie własności rzeczy znajdujących się za granicą lub praw majątkowych wykonywanych za granicą podlega podatkowi, jeżeli w chwili otwarcia spadku lub zawarcia umowy darowizny nabywca był obywatelem polskim lub miał miejsce stałego pobytu w Polsce, a nabywca będący osobą prawną, jeżeli miał siedzibę w Polsce.

Art. 3. Podatkowi nie podlega:

- 1) nabycie własności rzeczy ruchomych znajdujących się w kraju lub praw majątkowych podlegających wykonaniu w kraju, jeżeli w dniu nabycia ani nabywca, ani też spadkodawca lub darczyńca nie byli obywatelami polskimi i nie mieli miejsca stałego pobytu lub siedziby w Polsce,
- 2) nabycie w drodze darowizny pieniędzy lub innych rzeczy ruchomych albo praw majątkowych przez osoby prawne nie będące jednostkami gospodarki uspołecznionej, mające na celu działalność naukową, oświa-

tową i kulturalną albo działalność w dziedzinie opieki społecznej lub kultu religijnego, jeżeli wartość takich darowizn otrzymanych od tej samej osoby nie przekracza 250.000 zł w okresie 5 lat od daty pierwszej darowizny,

- 3) nabycie w drodze darowizny pieniędzy lub innych rzeczy przez osobę zaliczoną do I grupy podatkowej w wysokości nie przekraczającej 300.000 zł od jednego darczyńcy, a od wielu darczyńców łącznie nie więcej niż 600.000 zł w okresie 5 lat od daty pierwszej darowizny, jeżeli pieniądze te lub rzeczy obdarowany przeznaczy na wkład budowlany lub mieszkaniowy do spółdzielni, budowę lokalu w małym domu mieszkalnym albo budowę domu jednorodzinnego.

Art. 4. 1. Zwalnia się od podatku:

- 1) nabycie własności i prawa użytkowania wieczystego gospodarstwa rolnego lub jego części oraz innych praw do takiego gospodarstwa lub jego części, jak również działki przyzagrodowej, z wyjątkiem:
  - a) budynków mieszkalnych,
  - b) budynków zajętych na cele specjalistycznego chowu i wylęgu drobiu lub specjalistycznej hodowli zwierząt wraz z urządzeniami i ze stadem hodowlanym,
  - c) urządzeń do prowadzenia upraw specjalnych, jak: szklarnie, inspekty, pieczarkarnie, chłodnie, przechowalnie owoców,
  - d) nadwyżki wartości obszaru sadów ponad 3 ha,
- 2) nabycie w drodze spadku budynków mieszkalnych nadanych na podstawie przepisów o osadnictwie rolnym,

- 3) nabycie praw do wkładów w rolniczej spółdzielni produkcyjnej lub w spółdzielni kółek rolniczych,
  - 4) nabycie w drodze spadku praw autorskich, z wyjątkiem należności z zawartych przez autora umów wydawniczych lub umów o rozpowszechnianie utworów w inny sposób, wykonywanych w okresie dwóch lat od dnia otwarcia spadku, jeżeli chodzi o umowy wydawnicze, a w okresie jednego roku — jeżeli chodzi o umowy o rozpowszechnianie utworów w inny sposób,
  - 5) nabycie w drodze darowizny własności rzeczy lub praw majątkowych, podlegających opodatkowaniu według przepisu art. 2, jeżeli wartości dewizowe nabyte lub uzyskane ze spieniężenia rzeczy lub praw zostały przekazane na rachunek obdarowanego do banku w kraju,
  - 6) nabycie w drodze spadku otwartego za granicą własności rzeczy znajdujących się za granicą lub praw majątkowych wykonywanych za granicą, jeżeli:
    - a) należności zostały zrealizowane za pośrednictwem polskiego urzędu konsularnego,
    - b) należności zostały przekazane na rachunek spadkobiercy w kraju, w wypadku gdy w państwie spadkodawcy nie ma polskiego urzędu konsularnego,
  - 7) nabycie własności rzeczy i praw majątkowych w drodze darowizny od jednostek gospodarki uspołecznionej,
  - 8) nabycie własności fizycznie wydzielonych części nieruchomości w drodze zasiedzenia przez osoby będące współwłaścicielami ułamkowych części nieruchomości — do wysokości udziału we współwłasności,
  - 9) nabycie w drodze spadku:
    - a) przez osoby zaliczone do I, II i III grupy podatkowej przedmiotów wyposażenia mieszkania, pościeli, odzieży, bielizny oraz narzędzi pracy przeznaczonych do użytku w gospodarstwie domowym; jeżeli w skład wyposażenia mieszkania wchodzi meble zabytkowe, przepis lit. c) niniejszego punktu stosuje się odpowiednio,
    - b) dzieł sztuki i rękopisów będących przedmiotem twórczości spadkodawcy oraz materiałów bibliotecznych, jeżeli spadkodawca zajmował się twórczością lub działalnością naukową, oświatową, artystyczną, literacką lub publicystyczną,
    - c) zabytków ruchomych i kolekcji wpisanych do rejestru zabytków,
    - d) przez osoby zaliczone do I i II grupy podatkowej zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków, jeżeli nabywca zabezpiecza je i konserwuje zgodnie z obowiązującymi przepisami,
  - 10) nabycie w drodze spadku lub darowizny zakładu rzemieślniczego, gastronomicznego, hotelu lub pensjonatu przez osobę zaliczoną do I grupy podatkowej, która złoży właściwemu urzędowi skarbowemu oświadczenie, że zakład rzemieślniczy, gastronomiczny, hotel lub pensjonat będzie prowadzić nadal przez okres co najmniej 5 lat od dnia przyjęcia spadku lub darowizny; niedotrzymanie tego warunku powoduje utratę zwolnienia od podatku, z wyjątkiem wypadków, w których — na podstawie odrębnych przepisów — uprawnienie do wykonywania rzemiosła, prowadzenia zakładu gastronomicznego, hotelu lub pensjonatu wygasa przed upływem 5 lat lub w razie niemożności dalszego prowadzenia tej działalności na skutek zdarzeń losowych; w wypadkach tych podatek obniża się proporcjonalnie do okresu prowadzenia działalności przez spadkobiercę lub obdarowanego,
  - 11) nabycie przez rzemieślnika w drodze darowizny maszyn, urządzeń i narzędzi otrzymanych z zagranicy pod warunkiem złożenia przez nabywcę oświadczenia urzędowi skarbowemu, że otrzymane maszyny, urządzenia i narzędzia zainstaluje w prowadzonym przez siebie zakładzie rzemieślniczym i w ciągu 3 lat od dnia przyjęcia darowizny nie sprzeda ich lub nie przekaze bezpłatnie osobom trzecim; niedotrzymanie tego warunku powoduje utratę zwolnienia,
  - 12) nabycie przez rolnika pojazdów rolniczych i maszyn rolniczych oraz części do tych pojazdów i maszyn pod warunkiem, że te pojazdy i maszyny rolnicze w ciągu 3 lat od daty otrzymania nie zostaną przez nabywcę sprzedane lub darowane osobom trzecim; niedotrzymanie tego warunku powoduje utratę zwolnienia,
  - 13) nabycie własności w drodze darowizny otrzymanej z zagranicy przez kościelne jednostki organizacyjne i zakony oraz prowadzone przez nie przedsiębiorstwa wydawnicze:
    - a) maszyn i urządzeń poligraficznych i introligatorskich oraz części zamiennych do tych maszyn i urządzeń,
    - b) papieru oraz innych surowców i materiałów niezbędnych do produkcji poligraficznej i introligatorskiej,
 pod warunkiem, że te maszyny, urządzenia, surowce i materiały w ciągu 3 lat od dnia ich otrzymania nie zostaną przez nabywcę sprzedane lub darowane osobom trzecim; niedotrzymanie tego warunku powoduje utratę zwolnienia.
2. Jeżeli w skład gospodarstwa rolnego, będącego przedmiotem spadku lub darowizny, wchodzi składniki majątkowe wymienione w ust. 1 pkt 1 lit. b)—d), a nabywcami są osoby zaliczone do I grupy podatkowej, z podstawy opodatkowania wyłącza się wartość tych składników pod warunkiem, że nabywcy złożą urzędowi skarbowemu oświadczenie, iż będą prowadzić nadal to gospodarstwo przez okres co najmniej 5 lat od dnia przyjęcia spadku lub darowizny. W razie sprzedaży lub darowizny gospodarstwa przed upływem tego okresu wznowia się postępowanie i dokonuje wymiaru podatku od całej wartości spadku lub darowizny. Jeżeli sprzedaż lub darowizna gospodarstwa nastąpiła na skutek zdarzenia losowego uniemożliwiającego dalsze prowadzenie gospodarstwa, podatek obniża się proporcjonalnie do okresu prowadzenia gospodarstwa przez spadkobiercę lub obdarowanego.
3. Okres przedawnienia prawa dokonania wymiaru podatku w wypadkach określonych w przepisach ust. 1 pkt 10—13 i ust. 2 biegnie od daty, w której miało miejsce zdarzenie powodujące utratę zwolnienia od podatku.
4. Zwolnienia określone w ust. 1 stosuje się, jeżeli nabywca jest obywatelem polskim lub ma miejsce stałego pobytu albo siedzibę w Polsce.
5. Zwalnia się od podatku nabycie własności, rzeczy i praw majątkowych przez osoby prawne określone w art. 3 pkt 2, jeżeli osoby te zachowały w roku poprzedzającym rok, w którym nastąpiło nabycie, warunki zwolnienia od podatku określone w przepisach o podatku dochodowym. Zwolnienia nie stosuje się do nabycia własności rzeczy przeznaczonych do używania w prowa-

dzonych przez te osoby przedsiębiorstwach lub rzeczy przekazanych takim przedsiębiorstwom w ciągu 2 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym nastąpiło nabycie.

6. Zwalnia się od podatku, z zastrzeżeniem wzajemności, nabycie przez państwa obce własności rzeczy i praw majątkowych w sposób określony w art. 1.

Rozdział 2

Obowiązek podatkowy.

Art. 5. Obowiązek podatkowy ciąży na nabywcy własności rzeczy i praw majątkowych, a w wypadku darowizny obowiązek podatkowy ciąży solidarnie na obdarowanym i darczyńcy.

Art. 6. 1. Obowiązek podatkowy powstaje:

- 1) przy nabyciu w drodze dziedziczenia — z chwilą przyjęcia spadku,
- 2) przy nabyciu w drodze zapisu lub dalszego zapisu — od daty ogłoszenia testamentu, a przy nabyciu z polecenia testamentowego — z chwilą wykonania tego polecenia,
- 3) przy nabyciu praw do wkładów oszczędnościowych określonych w art. 1 ust. 2 — z chwilą śmierci wkładcy,
- 4) przy nabyciu w drodze darowizny — z chwilą złożenia przez darczyńcę oświadczenia w formie aktu notarialnego, a w razie zawarcia umowy bez zachowania przewidzianej formy — z chwilą spełnienia przyrzonego świadczenia; jeżeli ze względu na przedmiot darowizny przepisy wymagają szczególnej formy dla oświadczeń obu stron, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą złożenia takich oświadczeń,
- 5) przy nabyciu z polecenia darczyńcy — z chwilą wykonania polecenia,
- 6) przy nabyciu w drodze zasiedzenia — z chwilą uprawomocnienia się postanowienia sądu stwierdzającego zasiedzenie.

2. Przy nabyciu pod warunkiem zawieszającym obowiązek podatkowy powstaje z chwilą ziszczenia się warunku. Urząd skarbowy może jednak ustalić należność podatkową, jaka przypadłaby w razie ziszczenia się takiego warunku, i należność tę zabezpieczyć.

3. Nabycie pod warunkiem rozwiązującym uważa się w rozumieniu ustawy za nabycie bezwarunkowe. W razie spełnienia się warunku rozwiązującego w ciągu 3 lat od dnia nabycia, decyzja ustalająca zobowiązanie podatkowe podlega uchyleniu.

4. Jeżeli nabycie nie zgłoszone do opodatkowania stwierdzono następnie pismem, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą sporządzenia pisma; jeżeli pismem takim jest orzeczenie sądu, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia. Gdy nabycie w drodze darowizny nie zostało zgłoszone do opodatkowania, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą powołania się przed organem podatkowym na okoliczność dokonania tej darowizny.

Rozdział 3

Podstawa opodatkowania.

Art. 7. 1. Podstawę opodatkowania stanowi wartość nabytych rzeczy i praw majątkowych po potrąceniu dłu-

gów i ciężarów (czysta wartość), ustalona według stanu rzeczy i praw majątkowych w dniu nabycia i cen rynkowych z dnia złożenia zeznania podatkowego urzędowi skarbowemu lub pobrania podatku przez płatnika, chyba że dalsze przepisy stanowią inaczej. Jeżeli przed dokonaniem wymiaru podatku nastąpi ubytek rzeczy spowodowany siłą wyższą, dla ustalenia wartości przyjmuje się stan rzeczy w dniu dokonania wymiaru, a odszkodowanie za ubytek, należne z tytułu ubezpieczenia, wlicza się do podstawy wymiaru.

2. Jeżeli spadkobierca, zapisobierca lub obdarowany został obciążony obowiązkiem wykonania polecenia, wartość obciążenia z tego tytułu stanowi ciężar spadku (zapisu) lub darowizny.

3. Do długów i ciężarów zalicza się również koszty ostatniej choroby spadkodawcy, jeżeli nie zostały pokryte za jego życia i z jego majątku, koszty pogrzebu spadkodawcy, łącznie z nagrobkiem, w takim zakresie, w jakim koszty te odpowiadają zwyczajom przyjętym w danym środowisku, koszty postępowania spadkowego, wynagrodzenie wykonawcy testamentu, obowiązki wykonania zapisów oraz poleceń zamieszczonych w testamencie, wypłaty z tytułu zachowku oraz inne obowiązki wynikające z przepisów Kodeksu cywilnego dotyczących spadków.

4. Przy nabyciu w drodze zasiedzenia wyłącza się z podstawy opodatkowania wartość nakładów dokonanych na rzecz przez nabywcę podczas biegu zasiedzenia.

5. Jeżeli budynek stanowiący część składową gruntu będącego przedmiotem nabycia został wzniesiony przez osobę nabywającą nieruchomości przez zasiedzenie, z podstawy opodatkowania wyłącza się wartość tego budynku.

Art. 8. 1. Wartość nabytych rzeczy i praw majątkowych przyjmuje się w wysokości określonej przez nabywcę, jeżeli odpowiada ona wartości rynkowej tych rzeczy i praw, z wyjątkami określonymi w przepisach ust. 6—9, a wartość praw do wkładów oszczędnościowych — w wysokości tych wkładów.

2. Obowiązek składania zeznań podatkowych przez podatników podatku od spadków i darowizn określają odrębne przepisy.

3. Wartość rynkową rzeczy i praw majątkowych określa się na podstawie przeciętnych cen stosowanych w danej miejscowości w obrocie rzeczami tego samego rodzaju i gatunku z dnia złożenia zeznania podatkowego urzędowi skarbowemu lub pobrania podatku przez płatnika.

4. Jeżeli nabywca nie podał wartości nabytych rzeczy i praw majątkowych lub wartość podana przez nabywcę według oceny urzędu skarbowego nie odpowiada ich wartości rynkowej, urząd ten wezwie nabywcę do określenia wartości rzeczy i praw lub podwyższenia tej wartości w terminie nie krótszym niż 14 dni. W razie nieudzielenia odpowiedzi lub podania wartości nie odpowiadającej wartości rynkowej, urząd skarbowy ustali wartość z uwzględnieniem opinii biegłych. Jeżeli wartość ustalona w ten sposób przekroczy o 33% wartość podaną przez nabywcę, koszty opinii biegłych ponosi nabywca.

5. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio, jeżeli kilku nabywców podało różne wartości tej samej rzeczy lub prawa majątkowego.

6. Przy nabyciu w drodze spadku:

- 1) spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu — przyjmuje się wartość odpowiadającą równowartości tego prawa ustalonej przez spółdzielnię na podstawie zasad określonych przez Zarząd Centralnego Związku Spółdzielni Budownictwa Mieszkaniowego dla celów rozliczeń z członkami spółdzielni,
- 2) lokalu mieszkalnego, stanowiącego odrębną nieruchomości — przyjmuje się wartość odpowiadającą cenie sprzedaży lokalu przez Państwo obowiązującej w dniu dokonania wymiaru podatku, z uwzględnieniem odpisów na zużycie lokalu, bez odliczania przyznanych bonifikat i ulg w spłacie ustalonej ceny,
- 3) domu wielomieszkaniowego — przyjmuje się wartość odpowiadającą odszkodowaniu ustalonemu według zasad obowiązujących przy wywłaszczaniu nieruchomości, jeżeli nabywcy nie dysponują wolnymi lokalami w tym domu, a w wypadku gdy nabywcy dysponują wolnymi lokalami w domu wielomieszkaniowym, wartość części domu obejmującej takie lokale ustala się w sposób określony w pkt 2, w pozostałej zaś części — proporcjonalnie do wysokości odszkodowania,
- 4) innego budynku niż wymieniony w pkt 3, objętego obowiązkowym ubezpieczeniem — przyjmuje się wartość odpowiadającą kwocie szacunku tych budynków dla celów obowiązkowego ubezpieczenia w chwili powstania obowiązku podatkowego.

7. W wypadku nabycia w drodze spadku samochodu osobowego, samochodu osobowo-towarowego lub motocykla, na które jest ustalona cena detaliczna, wartość tego samochodu lub motocykla przyjmuje się w wysokości tej ceny z dnia złożenia zeznania podatkowego, z uwzględnieniem stopnia zużycia. W razie braku ceny detalicznej wartość samochodu lub motocykla przyjmuje się w wysokości wartości rynkowej.

8. Przepisy ust. 6 i 7 stosuje się odpowiednio do darowizny, jeżeli obdarowany należy do grupy osób zaliczonych do I, II lub III grupy podatkowej. Jeżeli obdarowany należy do osób zaliczonych do IV grupy podatkowej, wartość nabytych rzeczy i praw majątkowych przyjmuje się w wysokości wartości rynkowej.

9. Minister Finansów, w drodze rozporządzenia, określa zasady ustalania wartości innych rzeczy lub praw majątkowych niż określone w ust. 6 i 7. Ustalona na podstawie tych zasad wartość stanowi podstawę opodatkowania.

Art. 9. 1. Opodatkowaniu podlega nabycie przez nabywcę od jednej osoby własności rzeczy i praw majątkowych o czystej wartości przekraczającej:

- 1) 300.000 zł — jeżeli nabywcą jest osoba zaliczona do I grupy podatkowej,
- 2) 225.000 zł — jeżeli nabywcą jest osoba zaliczona do II grupy podatkowej,
- 3) 150.000 zł — jeżeli nabywcą jest osoba zaliczona do III grupy podatkowej,
- 4) 75.000 zł — jeżeli nabywcą jest osoba zaliczona do IV grupy podatkowej.

2. Jeżeli nabycie własności rzeczy i praw majątkowych od tej samej osoby następuje więcej niż jeden raz, do wartości rzeczy i praw majątkowych ostatnio nabytych dolicza się wartość rzeczy i praw majątkowych nabytych od tej osoby lub po tej samej osobie w okresie 5 lat poprzedzających rok, w którym nastąpiło ostatnie nabycie.

Od podatku obliczonego od łącznej wartości nabytych rzeczy i praw majątkowych potrąca się podatek przypadający od opodatkowanych poprzednio nabytych rzeczy i praw majątkowych. Wynikająca z obliczenia nadwyżka podatku nie podlega ani zaliczeniu na poczet innych podatków, ani zwrotowi. Nabywcy obowiązani są w zeznaniu podatkowym wymienić rzeczy i prawa majątkowe nabyte w podanym wyżej okresie.

3. Przy darowiznach otrzymywanych z zagranicy podstawę opodatkowania stanowi łączna wartość wszystkich darowizn otrzymanych przez obdarowanego w ciągu roku kalendarzowego bez względu na liczbę darczyńców. Jeżeli darowizny z zagranicy otrzymują członkowie rodziny pozostający we wspólnym gospodarstwie domowym, podstawę opodatkowania stanowi łączna wartość wszystkich darowizn otrzymanych przez tych członków rodziny. Obowiązek podatkowy ciąży solidarnie na wszystkich obdarowanych.

Art. 10. W razie wznowienia postępowania podatkowego spowodowanego ujawnieniem nie opodatkowanego nabycia własności rzeczy i praw majątkowych, wartość ujawnionych rzeczy i praw majątkowych ustala się w sposób określony w art. 8, natomiast wartość rzeczy i praw majątkowych poprzednio opodatkowanych przyjmuje się w wysokości poprzednio już ustalonej.

Art. 11. Jeżeli na skutek przyjęcia spadku lub darowizny następuje zwolnienie nabywcy z zobowiązania albo jego wygaśnięcie, wartość tego zobowiązania wlicza się do podstawy opodatkowania.

Art. 12. Jeżeli przedmiotem nabycia jest prawo majątkowe polegające na obowiązku świadczeń powtarzających się na rzecz nabywcy, a wartość tego prawa nie może być ustalona w chwili powstania obowiązku podatkowego, podstawę opodatkowania ustala się w miarę wykonywania tych świadczeń. Urząd skarbowy może jednak za zgodą podatnika przyjąć za podstawę opodatkowania prawdopodobną wartość świadczeń powtarzających się za cały czas trwania obowiązku tych świadczeń.

Art. 13. 1. Wartość świadczeń powtarzających się przyjmuje się do podstawy opodatkowania w wysokości rocznego świadczenia pomnożonej:

- 1) w razie ustanowienia świadczeń na czas ściśle określony przekraczający 40 lat — przez 25,
- 2) w razie ustanowienia świadczeń na czas ściśle określony co do liczby lat lub ich części nie przekraczających 40 lat — przez tę liczbę lat lub ich części, najwyżej jednak przez 22,
- 3) w razie ustanowienia świadczeń na czas nie określony, nie ograniczony do czasu życia jednej lub więcej osób — przez 5.

2. W razie ustanowienia świadczeń na czas nie określony, nie ograniczony do czasu życia jednej lub więcej osób, jeżeli równocześnie oznaczono termin, do którego świadczenie trwać będzie niewątpliwie, do podstawy opodatkowania przyjmuje się wartość rocznego świadczenia pomnożoną przez liczbę lat oznaczonego okresu trwania świadczeń lub ich części, a za dalszy okres — wartość rocznego świadczenia pomnożoną przez 5, łącznie jednak najwyżej przez 22.

3. W razie ustanowienia świadczeń na czas życia jednej osoby za podstawę opodatkowania przyjmuje się wartość prawa obliczoną według wieku osoby, z której śmiercią gaśnie zobowiązanie. Wartość ta wynosi przy wieku:

- 1) do lat 15 — 22-krotną wartość świadczenia rocznego,
- 2) powyżej lat 15 do 25 — 21-krotną wartość świadczenia rocznego,
- 3) powyżej lat 25 do 35 — 20-krotną wartość świadczenia rocznego,
- 4) powyżej lat 35 do 45 — 18-krotną wartość świadczenia rocznego,
- 5) powyżej lat 45 do 55 — 15-krotną wartość świadczenia rocznego,
- 6) powyżej lat 55 do 65 — 11-krotną wartość świadczenia rocznego,
- 7) powyżej lat 65 do 75 — 7,5-krotną wartość świadczenia rocznego,
- 8) powyżej lat 75 do 80 — 5-krotną wartość świadczenia rocznego.

4. W razie ustanowienia świadczenia na czas życia osoby w wieku powyżej lat 80, wartości tego świadczenia nie wlicza się do podstawy opodatkowania.

5. W razie uzależnienia terminu trwania świadczeń od czasu życia dwu lub więcej osób, za podstawę opodatkowania przyjmuje się roczną wartość świadczenia pomnożoną przez jeden z mnożników określonych w ust. 3, a to odpowiednio do wieku osoby najstarszej lub najmłodszej, stosownie do tego, czy świadczenia mają trwać do śmierci osoby, która umrze pierwsza, czy do śmierci osoby, która umrze ostatnia.

6. Przepisy ust. 2—5 stosuje się odpowiednio do obliczenia wartości prawa wieczystego użytkowania, służebności i rent.

7. Roczna wartość użytkowania ustala się w wysokości 4% wartości rzeczy oddanej w użytkowanie.

Rozdział 4

Wysokość podatku.

Art. 14. 1. Wysokość podatku ustala się w zależności od grupy podatkowej, do której zaliczony jest nabywca.

2. Zaliczenie do grupy podatkowej następuje według osobistego stosunku nabywcy do osoby, od której lub po której zostały nabyte rzeczy i prawa majątkowe.

3. Do poszczególnych grup podatkowych zalicza się:

- 1) do grupy I — małżonka, zstępnych, rodziców, pasierbów, zięcia, synową,
- 2) do grupy II — innych wstępnych, rodzeństwo, ojczyma i macochę,
- 3) do grupy III — zstępnych rodzeństwa, teściów, rodzeństwo rodziców, zstępnych i małżonków pasierbów, małżonków rodzeństwa i rodzeństwo małżonków,
- 4) do grupy IV — innych nabywców.

4. Za rodziców w rozumieniu ustawy uważa się również przysposabiających, a za zstępnych także przysposobionych i ich zstępnych.

5. Przy darowiznach otrzymywanych z zagranicy podatek oblicza się bez względu na stosunek nabywców do darczyńców w wysokości przewidzianej dla nabywców zaliczonych do III grupy podatkowej — jeżeli nabywcą jest osoba fizyczna, a do IV grupy podatkowej — jeżeli nabywcą jest osoba prawna.

Art. 15. 1. Podatek oblicza się od nadwyżki podstawy opodatkowania ponad kwotę wolną od podatku według następujących skal:

kwoty nadwyżki w zł		podatek wynosi	
ponad	do		
1) od nabywców zaliczonych do I grupy podatkowej:			
	100.000	5% od nadwyżki	
100.000 —	200.000	5.000 zł i 6% od nadwyżki	ponad 100.000 zł
200.000 —	400.000	11.000 zł i 7% od nadwyżki	ponad 200.000 zł
400.000 —	600.000	25.000 zł i 9% od nadwyżki	ponad 400.000 zł
600.000 —	800.000	43.000 zł i 11% od nadwyżki	ponad 600.000 zł
800.000 —	1.000.000	65.000 zł i 13% od nadwyżki	ponad 800.000 zł
1.000.000 —	1.300.000	91.000 zł i 15% od nadwyżki	ponad 1.000.000 zł
1.300.000 —	1.600.000	136.000 zł i 17% od nadwyżki	ponad 1.300.000 zł
1.600.000		187.000 zł i 19% od nadwyżki	ponad 1.600.000 zł
2) od nabywców zaliczonych do II grupy podatkowej:			
	50.000	7% od nadwyżki	
50.000 —	250.000	3.500 zł i 9% od nadwyżki	ponad 50.000 zł
250.000 —	450.000	21.500 zł i 10% od nadwyżki	ponad 250.000 zł
450.000 —	650.000	41.500 zł i 12% od nadwyżki	ponad 450.000 zł
650.000 —	850.000	65.500 zł i 14% od nadwyżki	ponad 650.000 zł
850.000 —	1.050.000	93.500 zł i 16% od nadwyżki	ponad 850.000 zł
1.050.000 —	1.350.000	125.500 zł i 19% od nadwyżki	ponad 1.050.000 zł
1.350.000 —	1.650.000	182.500 zł i 23% od nadwyżki	ponad 1.350.000 zł
1.650.000		251.500 zł i 26% od nadwyżki	ponad 1.650.000 zł
3) od nabywców zaliczonych do III grupy podatkowej:			
	100.000	11% od nadwyżki	
100.000 —	300.000	11.000 zł i 13% od nadwyżki	ponad 100.000 zł
300.000 —	500.000	37.000 zł i 15% od nadwyżki	ponad 300.000 zł
500.000 —	700.000	67.000 zł i 18% od nadwyżki	ponad 500.000 zł
700.000 —	900.000	103.000 zł i 21% od nadwyżki	ponad 700.000 zł
900.000 —	1.100.000	145.000 zł i 24% od nadwyżki	ponad 900.000 zł
1.100.000 —	1.400.000	193.000 zł i 27% od nadwyżki	ponad 1.100.000 zł
1.400.000 —	1.900.000	274.000 zł i 31% od nadwyżki	ponad 1.400.000 zł
1.900.000		429.000 zł i 36% od nadwyżki	ponad 1.900.000 zł

4) od nabywców zaliczonych do IV grupy podatkowej:

	50.000		15% od nadwyżki	
50.000 —	150.000	7.500 zł i	20% od nadwyżki	ponad 50.000 zł
150.000 —	350.000	27.500 zł i	25% od nadwyżki	ponad 150.000 zł
350.000 —	550.000	77.500 zł i	30% od nadwyżki	ponad 350.000 zł
550.000 —	750.000	137.500 zł i	37% od nadwyżki	ponad 550.000 zł
750.000 —	950.000	211.500 zł i	45% od nadwyżki	ponad 750.000 zł
950.000 —	1.150.000	301.500 zł i	55% od nadwyżki	ponad 950.000 zł
1.150.000 —	1.450.000	411.500 zł i	65% od nadwyżki	ponad 1.150.000 zł
1.450.000		606.500 zł i	75% od nadwyżki	ponad 1.450.000 zł

2. Nabycie własności w drodze zasiedzenia podlega opodatkowaniu w wysokości 20% podstawy opodatkowania; art. 9 ust. 1 nie ma w tym wypadku zastosowania.

Art. 16. 1. Z podstawy opodatkowania wyłącza się wartość spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu, lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość lub budynku mieszkalnego:

- 1) nabytego w drodze spadku lub darowizny przez osoby zaliczone do I grupy podatkowej — do łącznej wysokości 900.000 zł,
- 2) nabytego w drodze spadku lub darowizny przez osoby zaliczone do II grupy podatkowej — do łącznej wysokości 600.000 zł,
- 3) nabytego w drodze spadku przez osoby zaliczone do III i IV grupy podatkowej, sprawujące przez co najmniej 2 lata opiekę nad wymagającym takiej opieki spadkodawcą na podstawie umowy zawartej z nim przed terenowym organem administracji państwowej i za zgodą tego organu — do łącznej wysokości 600.000 zł,
- 4) nabytego w drodze spadku przez pozostałe osoby zaliczone do III grupy podatkowej — do łącznej wysokości 300.000 zł.

2. Ulga, o której mowa w ust. 1, przysługuje osobom, które:

- 1) nie są właścicielami innego budynku mieszkalnego lub lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość bądź będąc nimi przeniosą własność budynku lub lokalu na rzecz zstępnych albo Państwa,
- 2) nie dysponują spółdzielczym prawem do lokalu, a w razie dysponowania tym prawem przekażą je zstępnym lub pozostawią lokal do dyspozycji spółdzielni,
- 3) nie są najemcami lokalu na podstawie decyzji administracyjnej bądź będąc nimi pozostawią lokal do dyspozycji terenowego organu administracji państwowej

i złożą oświadczenie, że co najmniej przez 5 lat od daty powstania obowiązku podatkowego będą zamieszkiwać w nabytym budynku lub lokalu, oraz jeżeli odpowiadają warunkom określonym w art. 4 ust. 4. Jeżeli nabyty budynek lub lokal jest zajęty przez osoby trzecie, spełnienie warunków określonych w pkt 1—3 może nastąpić w okresie 5 lat od dnia nabycia; w tym wypadku przerywa się odpowiednio bieg przedawnienia prawa do dokonania wymiaru podatku.

3. W razie zbycia budynku lub lokalu przed upływem terminu określonego w ust. 2 wznawia się postępowanie podatkowe i dokonuje wymiaru podatku od całej wartości przedmiotu opodatkowania ustalonej tak, jakby ulga nie przysługiwała. Okres przedawnienia prawa do dokonania wymiaru podatku biegnie w tym wypadku od daty zbycia budynku lub lokalu.

4. Nie stanowi podstawy do wznowienia postępowania z przyczyny określonej w ust. 3 zbycie udziału w budynku lub lokalu na rzecz innego ze spadkobierców

lub obdarowanych oraz zbycie budynku lub lokalu, jeżeli było ono uzasadnione koniecznością zmiany warunków mieszkaniowych, a nabycie innego budynku lub uzyskanie pozwolenia na jego budowę albo nabycie innego lokalu nastąpiło nie później niż w ciągu 6 miesięcy od dnia zbycia.

Art. 17. Minister Finansów, w drodze rozporządzenia:

- 1) może zwalniać od podatku lub obniżać podatek dla poszczególnych rodzajów nabycia lub poszczególnych kategorii podatników,
- 2) podwyższa kwotę wartości rzeczy i praw majątkowych nie podlegającą opodatkowaniu lub wyłączonej z podstawy opodatkowania, w wypadku urzędowo stwierdzonego wzrostu o ponad 10% cen detalicznych towarów nieżywnościowych trwałego użytku, nabywanych przez ludność w uspołecznionym handlu rynkowym.

Rozdział 5

Płatnicy.

Art. 18. 1. Do obliczenia i pobrania od podatnika podatku oraz wpłacenia go do urzędu skarbowego na dochody budżetu terenowego stopnia podstawowego, na którego obszarze działania ma siedzibę państwowe biuro notarialne, obowiązany jest notariusz, przed którym sporządzono akt darowizny lub któremu przedstawiono pismo stwierdzające darowiznę w celu dokonania czynności urzędowej.

2. Notariusz obowiązany jest uzależnić dokonanie czynności lub wydanie dokumentu od uiszczenia należnego podatku. Niepobranie podatku lub pobranie tylko części podatku może nastąpić jedynie za uprzednią zgodą urzędu skarbowego.

3. W wypadku określonym w art. 12 notariusz nie oblicza ani nie pobiera podatku, obowiązany jest natomiast przesłać właściwemu urzędowi skarbowemu odpis sporządzonego lub poświadczonego przez siebie dokumentu.

4. Ministrowie Finansów i Sprawiedliwości określają sposób pobierania podatku, prowadzenia przez notariusza rejestru podatku oraz tryb wykonywania przez notariusza czynności związanych z poborem podatku.

Art. 19. 1. Zapłata spadkobiercy długu przez dłużnika spadkodawcy i wypłata należności przypadających z tytułu zapisu lub wkładu oszczędnościowego na podstawie dyspozycji wkładcy na wypadek jego śmierci może nastąpić tylko za zgodą urzędu skarbowego.

2. Nie wymaga zgody urzędu skarbowego wypłata należności przypadających z tytułu wkładu oszczędnościowego na podstawie dyspozycji wkładcy na wypadek jego śmierci — do wysokości kwot określonych w art. 9 ust. 1.

3. Jednostka gospodarki uspołecznionej, będąca dłużnikiem spadkodawcy, obowiązana jest przy zapłacie długu potrącić i przekazać do właściwego urzędu skarbowego podatek od nabycia spadku, należny od spadkobiercy, w wysokości ustalonej przez ten urząd. Zapłata długu bez potrącenia podatku od nabycia spadku może nastąpić tylko za uprzednią zgodą urzędu skarbowego lub po stwierdzeniu, że należny podatek został uiszczony.

4. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio przy wypłacie przez spadkobierców należności w gotówce przypadającej z tytułu zapisu, dalszego zapisu lub polecenia testamentowego.

5. Osoby, które dopuściły do wypłaty z naruszeniem przepisów ust. 1—4, odpowiadają za zobowiązania podatkowe solidarnie z podatnikiem do wysokości wypłaconych kwot.

6. Jeżeli przedmiotem aktu notarialnego, który ma być sporządzony, lub dokumentu, co do którego notariusz ma uwierzytelnić podpis, ma być zbycie lub obciążenie

rzeczy i praw majątkowych uzyskanych przez zbywcę w drodze spadku lub zasiedzenia, notariusz może sporządzić akt lub uwierzytelnić własnoręcznie podpisu tylko za uprzednią zgodą urzędu skarbowego lub po stwierdzeniu, że należny podatek od nabycia własności tych rzeczy i praw majątkowych został uiszczony.

Rozdział 6

Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 20. Traci moc ustawa z dnia 19 grudnia 1975 r. o podatku od spadków i darowizn (Dz. U. Nr 45, poz. 228).

Art. 21. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i ma również zastosowanie do spraw wszczętych przed jej wejściem w życie, nie zakończonych decyzją ostateczną.

Przewodniczący Rady Państwa: *H. Jabłoński*
Sekretarz Rady Państwa: *J. Szymanek*